

izhaja vsaki torek in soboto. Ako pade na ta dneva praznik, dan poprej.

Uredništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9, kamor je naslavljati pisma.

Ne frankirana pisma

se ne sprejemajo, enako se ne uvažujejo pisma brez podpisa.

Bekopisi

dopisov se ne vračajo

GORICA

TELEFON št. 201.

stane na leto 10 K, za pol leta 5 K, za četrť leta 2-50.

Upravištvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9.

Za oglaš

se plačuje od četverestolpne peti vrste po 14 vin., za večkratni natis primeren popust.

Posamezne številke

stanejo 8 vin. in se prodajajo v raznih goriških trafikah.

St. 50.

V Gorici, v soboto dne 22. junija 1912.

Leto XIII.

Najnovejši angleški načrti.

Angleži so res čudni gospodje in čisto nepreračunljivi v svoji politiki. Pred kratkim smo pisali o njih razmerju do Nemcev in do orijenta, danes se dotaknemo nekoliko njih najnovejših načrtov, ki jih kujejo deloma skupno z Rusijo, deloma pa na svojo lastno odgovornost.

Znano je, da je Britanija precej majhna dežela, četudi se imenuje »velika«. Ljudstva je na Angleškem ogromno dosti, industrija zahteva vedno in vedno več delavstva in tako je jasno, da dežela ne more na noben način preživeti prebivalstva s tem, kar se pridela doma. Navezani so torej na velik, naravnost ogromen uvoz blaga in živil iz drugih krajev, deloma iz svojih kolonij deloma pa iz tujih držav. Štatistika lanskega uvoza kaže naravnost ogromne številke. V letu 1911 se je importiralo na Angleško pšenice, pšenične moke, ječmene, ovsa, koruze, koruzine moke in riža skupaj 182 milijonov kvintalov v vrednosti 66 milijonov funtov šterlingov. (1 funt = 24 kron avstr. velj.) Po deželah se razdeli ta ogromna svota tako le: Iz Severne Amerike 54 milijonov kvintalov, iz Južne Amerike 24 milijonov, iz Avstralije 15 milijonov, iz dežel ob Črnem morju 64 milijonov in iz Indije 25 milijonov kvintalov. Vse blago, ki prihaja iz Indije, Rusije in Rumunije pa mora skozi Sredozemsko morje. Tega blaga je 89 milijonov kvintalov, torej skoro polovica vsega angleškega uvoza. Sedaj nam je umljivo, kakega pomena je tedaj za Angleško Sredozemsko morje in jasno nam bode njih politično delovanje in spletkarjenje, ki se je začelo pred kratkim razvijati. Iz Indije

pelje sicer pot tudi okoli Afrike in ni treba, da bi prišle ladije ravno v Sueški kanal in Sredozemsko morje, a zveza z ruskim žitnim trgovcem pelje le iz Črnega morja po Sredozemskem.

Ako si še enkrat predočimo ogromne številke angleškega importa, nam je takoj jasno, v kake zadrege bi prišla Anglija, če bi ta import izostal ali se tudi samo skrčil. Pot iz Rusije je odprta le, ako so prosti otoki v Egejskem morju, ako pa bi kaka Angležem nasprotna oblast zasedla za stalno te otoke, bi lahko delala Angležem grozne sitnosti in oni bi bili tako rekoč odrezani od kruha. To bi bila kriza z nedoglednimi posledicami, ki bi se raztegnile še bolj na živlensko kot na politično polje. Potrebno po žitu je velika, in centrum angleškega imperija bi bil pri tem najbolj zadet. In tak slučaj bi se lahko zgodil v kratkem. Italija zaseda egejske otoke in Bog ve, ali bi hotela, če bi se tam utrdila za stalno, pustiti Angležem še vedno tako prosto pot, kot so jo imeli do sedaj. Tako se je začelo neko zblizevanje med Angleži in Rusi, ki gotovo ni brez pomena. Ako bi se Italija hotela utrditi za stalno na egejskih otokih, bodo Angleži podpirali staro rusko zahtevo, da se da ruskim ladijam prosta pot skozi Dardanele. S tem bi Angleži pridobili Ruse še bolj zase in bi oslabili italijanske posadke na otokih Egejskega morja. Pot skozi Dardanele, to je že stara ruska želja in na mah bodo imeli Angleži Ruse ob svoji strani, ako bodo podpirali te njih težnje. Britancem ne kaže sedaj drugega, ker kruh je le prvo in potem pridejo še drugi oziri. Laška moč bi stem izgubila svoj pomen, Rusi bi se okrepili in dobiček bi imeli seveda Angleži. Dokler se jim ni šlo za biti ali nebiti na ruskem žitnem trgu, so bili oni vedno prvi, ki so strogo

gledali na to, da se varuje pariška pogodba glede Dardanel. Sedaj, ko se gre za njih interes, so oni zopet prvi, ki bi dovolili Rusom, da pogodbo prelomijo. Zanimivo je tudi dejstvo, da Francozi dobro vedo za vse te nove angleške nakane in jih celo odobrujejo.

Razun tega črteža imajo Angleži pripravljene še drugega. Če spodleti eden, mora obveljati drugi. Ako se ponesreči manever z Rusijo, potem je treba stopiti odločno na noge in pokazati sovražnikom kremplje. In to ne drugače, kot da se napravi novo močno brodovje posebno za Sredozemsko morje. Staro brodovje več ne zadostuje, večinoma ga sploh ni v bližini in tako je edino pametno, da se začnejo graditi nove moderne ladije, s katerimi bo mogoče vstrahovati nasprotnike. Zadnje konference na otoku Malta so določile natančnejši tozadevni program, ki je naravnost oigromen. Angležem se zdi, da oni počasi izgubljajo nekoliko na svoji svetovni nadoblasti in to hočejo sedaj nemudoma popraviti. Ker pa je dosti nasprotnikov, bo treba tudi dosti denarnih žrtev in dela, da se jih vžene v kozji rog. Svoje brodovje razdelé Angleži sedaj na več skupin. V Severnem morju bodo imeli veliko mornarico, ki mora vstrahovati Nemce. Da ne bo nikako oškodovanje mogoče, bo angleškega brodovja proti nemškemu vedno še enkrat toliko. V Sredozemskem morju pa bo plulo brodovje, ki bo po moči in številu enako italijanskemu. Da bo ta reč stala ogromnega denarja, je jasno. A še nekaj je, kar moti Angleže t. j. moštvo. Sami nimajo toliko naraščaja, mezdniki pa niso zanesljivi kot domači sinovi in jih tudi ni lahko dobiti. Kaj pomaga potem vse ogromno brodovje, če pa ni ljudi, ki bi ga mogli in znali vporabiti. Sicer pa morajo imeti

Angleži v resnici skrajno resne namene s svojimi načrti, kajti v zadnjem času se niti o zvezi s Francozi več ne govori, kar je svoj čas bilo pereče aktualno vprašanje. Vidi se, kako bi hoteli Britanci stati sami na svojih lastnih nogah brez kakega zaveznika ali pomočnika. To zadnje bi seveda povzdignilo narodno zavest do skrajnosti in ti gospodje bi se res čutili kot gospodarji sveta.

Graška »Tagespost« od zadnje sobote, ki se peča s tem vprašanjem, povdarja posebno, da bi izvršitev tega ogromnega programa požrla nezmerno veliko denarja. Člankar je mnenja, da sicer Angleži posedajo denarja na kupe, a si bodo v tem slučaju gotovo dobro premislili, kaj bi bilo zanje bolj ročno: ali gradnja novih ladij, ali odpretje Dardanel za ruske ladije. Zadnje je gotovo ceneje in bržkone se bo tudi zgodilo, da bodo Angleži skušali dobiti Rusom prosto pot iz Črnega morja. Časi so kritični in težki, za Angleže pa so ta vprašanja vitalnega pomena. Ako se jim posreči urediti vse mirnim in cenim potom, potem imajo zopet odprt svetovni žitni trg, ako bi se pa Italijani za stalno vsedli na egejskih otokih, bi lahko nastale kritične zmešnjave, ki bi imele za angleški uvoz bridke posledice. Sicer je pa tudi mogoče, da Turki v skrajni sili zapro zopet Dardanele in kaj potem? Iz vsega se pa vidi, da so Angleži zopet začeli mešati štreto svetovne politike in z veliko napetostjo se pričakuje v političnih krogih konečna rešitev tega zamotanega vprašanja.

Zadnja poročila v tem oziru hočejo vedeti, da so Angleži že zapretili Italijanom, ako bi hoteli nadaljevati svojo egejsko politiko in da so obečali Turkom veliko posojilo, če bi hoteli evropski del države reformirati in nekoliko bolj skrbeti za državljane krščanske

Knjige „Matice Slovenske“ za l. 1911.

4. Slovanski spomini in jubileji.

I. zv. uredil dr. Fr. Ilešič.

Knjiga obsega na 138 straneh devet takih »spominov in jubilejev« in še Máchovo pesnitev »Maj« v slovenskem prevodu po vrhu. Članek o ruskem pisatelju Gogolju je pisan hrvaški, vsi drugi slovenski. Kar se tiče ureditve, katero je oskrbel gos. dr. Ilešič, moramo pibiti že v začetku, da o kaki ureditvi sploh ni govora; članki so pač tiskani eden za drugim, a da bi bila to kaka notranja ureditev, tega bi si niti sam gos. dr. Ilešič ne upal trditi. Prvi članek govori o Šumanu, drugi o Gogolju, tretji o Obradoviču, četrti je prevod pesnitve »Maj«, peti proslavlja Mácho, šesti je posvečen Tolstemu, sedmi in osmi dvema poljskima pisateljicama, deveti Apihu in deseti Vošnjaku. Kakšna ureditev je to? Rad bi vedel na podlagi katerega kriterija je »uredil« gosp. urednik ta kalejdoskop. Ali bi ne bilo čisto naravno, da so naši umrlí veljaki skupaj in potem naj bi se vrstili drugi? Ali pa je morda tudi ta »ureditev« kak ilirski obliž, kakor jih ima gosp. doktor ob vsaki priliki na razpolago? Sicer pa je on pri tolikih stvareh urednik in kaj vem še kaj, da je skoro nomogoče zahtevati od njega, da bi se s kako stvarjo bavil bolj temeljito.

Naš zaslužni leksikograf M. Pleteršnik je napisal nekaj vrstic pokojnemu šolniku in poznejšemu deželnemu nadzorniku Šumanu v spomin. Rodil se je Šuman 1836 in umrl l. 1908. Pečal se je dosti za jezikoslovjem, prestal v Mariboru marsikako bridko in bil prestavljen nazadnje na Dunaj. Napisal je mnogo jezikoslovnih razprav in bil tudi med ustanovniki »Mat. Slovenske«. Napisal je tudi »Slovensko slovnico za srednje šole«, ki pa se ni uveljavila, ker je bila za to stopinjo pretežka.

Dne 21. januarja l. 1911 je bil pokopan eden najodličnejših koroških rodoljubov, znani zgodovinar prof. Apih, ki je bil sicer rojen l. 1853 na Gorenjskem, pa je ravno svoja najboljša leta posvetil koroški mladini in koroškim Slovencem sploh. Bil je strokovnjak zgodovinar, kakor pričajo njegovi učenci in še bolj njegova znanstvena dela. Radi svojega odkritega in poštenega značaja je bil priljubljen ne le pri Slovencih, ampak tudi pri Nemcih, ki mu sicer niso bili čisto nič naklonjeni. Važno je posebno dejstvo, da je vzgojil celo vrsto narodno mislečih učiteljev, katere imenujejo Nemci navadno zaničljivo »Apih jünger« (= Apihovi učenci.) Najbolj znano njegovo delo je gotovo knjiga »Naš cesar«, ki jo je izdala »Družba sv. Mohorja« l. 1898. Po svojem političnem mišljenju je bil konservativec.

Leta 1911. je umrl na Štajerskem znani pisatelj in politik dr. Jos. Vošnjak. V »Spominih in jubilejih« je precej kratko odpravljen, sam urednik gos. Ilešič

mu je skoro v vidni naglici posvetil 4 strani. Mož je bil svoj čas gotovo markantna oseba, poln ljubezni do domovine. Pri »Matici« je nastopal kot opozicijski član in odpravil staro geslo: »Vse za vero, dom, cesarja« ter ga nadomestil z novim: »Vsi za domovino, omiko in svobodo«. S kako klavernim vspehom se je to geslo do danes realiziralo, so pokazali politični neuspehi napredno liberalne stranke. Sicer pa se je o Vošnjaku v lanskem letu čitalo po raznih revijah in časopisih toliko, da bi bil ta »spomin« brez škode lahko izostal.

Najbližji nam je sedaj Srb Dositej Obradović, znani jožefinec iz prosvitljene dobe (1742—1811.) Mož je bil v začetku avtodidakt, postal je pozneje pisatelj in rektor prve srbske velike šole l. 1808. L. 1811 je bil imenovan za ministra prosvete. Bil je vseskozi prosvitljene in poln takratnih evropskih idej, ker je dosti potoval. Kot jožefinec »je grmel Dositej« proti samostanom, menihom. Človek bi rajši videl Tatarina nego Kaludjera, je dejal. (str. 33.) Največja njegova zasluga je na literarnem polju, kajti njegova dela imajo še danes deloma literarno urednost. Primerjali bi ga lahko našemu Marku Pohlinu.

Sedaj stopimo na sever. Dr. Ivan Lah nam je očrtal življenje pri nas malo znanega pesnika-romantika K. H. Máche (1810—36.) Mácha je bil romantik pod vplivom znanega angleškega pesnika Byrona. Najlepše njegovo delo je pesnitev »Maj«, ki pa v resnici ni tak bisser, kakor trdi to dr. Lah. Vsebinske

na kratko ta: Mladi Viljem ljubi neko dekle. Nekdo mu je zapelje — in to je ravno njegov oče. Nehote ga vbije, a je zato tudi kaznovan s smrtjo. Godi se v maju. — Za Mácho se pač ne bomo ogrevali. Njegova poezija s svojimi romantičnimi rekviziti je že zastarela in ni nikdar dozorela, ker je umrl že zelo mlad. Njegovo mišljenje je bilo čisto brezversko, zato res ne vemo, čemu se temu moži poje taka glorijska. Saj imamo drugega, bolj pametnega dela. »Matične« knjige pridejo med mladino in tej bi se pač ne smelo nuditi takih »jubilejev« à la Mácha. Tudi umrl je kot brezverec. »Ko je prišel pred smrtjo k njemu duhovnik, je Mácha nekaj zamrmrljal in se je obrnil v steno.« (str. 67.) Take »spomine« naj obdrži g. dr. Lah zase, mi jih hvaležno odklanjamo.

Spis o Gogolju je pisan kakor že zgoraj rečeno hrvaški. Po svoji vsebini ne nudi nič novega, nič temeljitega. Tudi o Levu Tolstemu bi bilo potreba temeljite, kritične študije. To sta bila vendar dva moža, ki zaslužita zlobljega raziskovanja. Posebno je treba pri Tolstemu previdnosti in akribije, ker so njegovi nazori včasih kakor anarhističen kaos in le previdno in izšolano oko zna ločiti dobro od slabega. **Kajti tudi on je imel dosti krivih nazorov o krščanstvu.** Dr. Grabowski je napisal dve še precej obširni študiji o pisateljici Elizi Orzeszkovi in o pesnici Mariji Konopnicki. Prva je zelo obširna v obdelovanju snovi. Njena dela posegajo v žensko vprašanje, v vaško življenje, med žide,

vere. Sicer se je italijanska bojna strast tudi nekoliko ohladila in kakor poroča »Stampa«, Italija niti z daleko več ne misli, da bi obdržala egejske otoke za stalno.

Med tem so začeli še Rusi siliti na pomnožitev brodovja in že dovolili pol-drugo milijardo za nove bojne ladije. A to še ni vse; v Vshodnem morju hočejo imeti dve brodovji po 12 dreadnoughtov, 9 križark, 36 torpedovk in 12 podmorskih čolnov, ker nočejo zaostati za — Nemčijo. Razun tega poveča tudi brodovje v Črnem morju. — Svetovni politični položaj je potem takem v resnici tako zamotan, da se ne da dognati nikjer nič gotovega. Rusi pripravljajo brodovje proti Nemčiji, car in nemški cesar si bodeta v finskih vodah napivala prijazne napitnice.

Ruski poslanik zatrjuje v Rimu, da so Rusi zanesljivi prijatelji Italije, po strani pa Rusija ljubimka na tihem z Angleži. **Pravzaprav imajo ti zadnji povsod svojo intrigantsko roko.** Gospodarili bi radi po Sredozemskem morju, ukrotili Francoze, uničili Nemce in bog-sivedi še kaj. Kako bo ta reč končala? Kaj poreče k temu trozveza kot taka, kaj poroče Avstrija, katere se vprašanje o Sredozemskem morju prav živo tiče. Veliki dogodki se odigravajo na torišču svetovne politike in nujno potrebno je, da si tudi mi zagotovimo pri tej debati tehtno besedo, ki ne bo ostala brez primernege vpliva. Če gre za tako bližnje in važne interese, je pač naša dolžnost kot velesila, da krepko in odločno zastavimo svoje moči državi in ljudstvu v dobiček.

Še enkrat: Čipkarska obrt.

Pred mesecem dnij smo prinesli članek v našem listu, ki priporoča na dlani zanesljivih podatkov našemu kmečkemu ljudstvu, naj se poprime čipkarske obrti, ki donaša lepe dohodke.

Junaki okolu »Soče«, ki so napravili svoj izpit gospodarske vsposobljenosti pri »Mizarski in Trgovsko-obrtni Zadrugi«, so nahrulili »Gorico« v tonu, ki je tem ljudem prirojen, ter napisali v 62. številki »Soče« o našem članku med drugim sledeče: »Veliko bučalost in farbarij je že napisala »Gorica« tek-om svojega grešnega življenja, toda takih pa še ne, kot v svoji 40. številki

v zgodovino, med plemstvo itd. Dandanes seveda ni več moderna, »predstavlja že tip iz preteklosti.« (str. 98.) Konopnička je predstaviteljica romantike in svetožalja, ki trpi »za milijone«. Sorodna je Adi Negri, znani italijanski socialistični poetki. Potovala je dosti po jugu, bila je tudi v Gorici in pozna dobro italijanske pesnike. V svojih socialnih pesmih se večk. at bregne tudi ob karolicizmu, kakor bi ne bil ravno ta izključno konfesija ljubezni. Malo več poglobitve v bistvo naše vere in take »kritike krščanstva« bi izostale. — Prijetno je pa zadela poetka narodni ton — kakor n. pr.:

»Kako naj bom pač tvoj, devojka,
kako naj bom pač tvoj —
ko te iz bele kože dati
mi noče oče tvoj?

»Saj nisem ptič krilati,
saj nisem ptič,
saj tabo poletel bi
čez sinji grič« (str. 117.)

V celoti bi tem in prihodnjim »spominom in jubilejem« želeli več poglobitve, več akribije in tudi boljše izbire. V to zbirko naj pridejo res temeljiti spisi in le o takih duševnih velikanih in o takih možeh, ki to res zaslužijo in imajo za naše razmere in naše ljudstvo tudi primeren pomen. Da bi se brigali za vsakega slovanskega »zemljaka«, pa ni

leta 1912. — Vidi se, da pišejo o takih rečeh ljudje, ki ne razumejo prav nič o čipkarskem delu, ki ne vedo, da okorne roke poljedelk ne morejo napraviti čipek, ki bi se drago prodale, ter ki ne vedo, da so z roko delane čipke vže pred časom podlegle konkurenci umetnih čipek.

Tu imate bahače, ki vse znajo, vse vedo, a vkljub temu vse zapackajo in uničijo, kar prejmejo v roko. Mi smo objavili članek na temelju izjav verodostojnih mož, ki so nam one v »Gorici« navedene podatke narekovali. Da pa dokažemo vso gnjilobo teh širokoustnežev, ki znajo vse le negirati in podpirati, obrnili smo se — predloživši zadevno časnikarsko polemiko — na kompetentno oblastnijo, ki se je zgrajala nad razdirajočim delom »Sočinih« viteзов, ter prošili, naj nam dá na razpolago uradnih tozadevnih podatkov in pojasnil. In dobili smo jih.

Vže v svojem članku dne 18. maja smo naglašali, da je do zadnjih let čipkarska šola sama skrbela za razprodajo čipkarskih izdelkov; toda trgovcem ni bilo to prav, na njihove pritožbe je moralo c. kr. ministerstvo ločiti tehnično - didaktični del čipkarskih tečajev od prodajalne akcije, katero je sprejel sedaj poseben konsorcij. Zato nemamo zanesljivih tozadevnih podatkov zadnjih dveh let, pač pa one iz leta 1909 in od poprej.

Čuj sedaj ti slov. ljudstvo, koliko so dobili posamezni okraji le potom šole za čipke!

Cerkljanski okraj je dobil l. 1909 le tem potom 69.938 K; a kakor se nam poroča iz uradnega vira, prodalo se je direktno prekupcem gotovo za 40.000 K čipkarskega blaga.

Čepovan je dobil istim potom in istega leta za čipke 46.488 K, a prekupcem je bilo gotovo prodanih za kakih 10.000 K. Dodati je še, da v čipkarski čepovanski okraj spadata tudi občini Lokovec in Lokve, kjer se izdelava razproda tudi mnogo čipek, česar pa ni lahko uradno konstatirati.

Na Dol-Otlci so bili vspehi prva leta borni, a leta 1909 je dobila občina le potom šole 9.215 K, in — kakor nam je privatno znano — lansko leto pa 10.337 K, kar je za tako malo vas pač lep pripomoček.

V Velikem Dolu na Krasu so ustanovili čipkarsko šolo šele l. 1908, a lani so dobile deklice le potom šole, kakor vemo iz zanesljivega vira, okolu 6500 K. Ni nam pa znano, koliko izdelkov je bilo prodanih direktno v Trst in okolico. Tamošnje ljudstvo je s to ustanovo zelo zadovoljno in pripoznavo, da se ima le tej šoli zahvaliti, ako je preživelo lansko leto, ko je bila tako slaba letina, ne da bi bilo ležilo v izredne dolgove.

V Bovcu je šola l. 1906 slabo uspevala, potem je zaspala in se šele l. 1909 zopet oživila, zato nemamo o nji zanesljivih podatkov. Isto velja tudi o sovođenjski šoli, kjer se je začel pouk šele l. 1910.

Sedaj sodite čitatelji, kdo piše bučalosti in kdo farba, »Gorica« ali »Soča«. — To vam je list, ki utaji modrino na nebu, samo da ne bi obveljala nasprotnika trditve, če bi tudi pri tem trpelo slov. ljudstvo veliko škodo.

Kar kvasi »Soča« o centralnem uradu za čipkarstvo na Dunaju, kjer je bil tudi nadzornik g. Ivan Vogeltnik, tudi ne odgovarja resnici. Centralni urad na Dunaju obstoji in bo obstojal; ministerstvo javnih del je letos ustanovilo le poseben inšpektorat za slov. čipkarske tečaje s sedežem v Idriji. G. Vogeltnik pa ostane tudi za naprej nadzornik za vse avstrijske čipkarske tečaje, njemu je bilo le na prosto dano, da si izbere sedež v Idriji ali na Dunaju. Z ozirom na zdravstvene družinske razmere izbral si je sedež v Idriji. Sedaj nadzoruje čipkarske šole na Češkem, v Šleziji in Galiciji.

Res pa je, da je konkurenca vsled novih čipkarskih šol v Galiciji za klet-

prodajo takih izdelkov. Zato se pa priporoča izdelovanje takozvanih irskih čipek, ki se kvačkajo in prav lahko prodajo. V Korminu se je oglasilo za tak tečaj, kjer se izdeluje irske čipke, okolu 500 deklic, in vlada je naročila kuratoriju za pospeševanje obrti, naj sprejme v tečaje toliko deklet, kolikor se jih oglasi.

Za Furlanijo so potemtakem čipkarski tečaji dobri, za Slovence pa ne. To je grozno gospodarsko načelo teh razdirajočih junakov okolu »Soče«, ki v enomer kriče, da vse dobro leze v Furlanijo, v slov. del dežele pa nič. — Ne mi, ampak »Soča« dela za Furlanijo in uničuje in podira vse, kar je dobrega in zdravega za slov. stran. To so spoznali vže tudi liberalci, ki so naročili, naj ji zapoje zvonček za umirajoče.

Dopisi.

Iz Gradeža. Te dni je poročal dunajski list »Fremdenblatt« (tudi drugi listi! Op. ur.) o nekem požaru, ki bi bil nastal v Gradežu, kar pa ni na tem najmanjše resnice. Omenjeni list piše namreč, da je trgovina bratov Marchesin popolnoma pogorela in da so tam naseljeni gospodje (40 po številu) morali iskati rešitve v čolnih na odprtem morju in da škoda, provzročena po požaru znaša 10.000 K. Kakor sem že zgoraj omenil, je ta vest popolnoma izmišljena. Tisti, ki je o tem poročal dunajskemu listu, hoče Gradežu le škodovati. — Res pa je, da je minule dni zgorela mala slamnata kočica na malem otočju daleč preč od Gradeža. Ta slamnata kočica je bila last ubogega ribiča. Seveda ni bila vredna 10.000 K, še 1000 K ne. Sicer za ubogega ribiča je to velika škoda.

V Gradežu imamo lepo vreme, vedno veselejše postaja.

Kakor se sliši, »Živinostenska banka«, ki je otvorila tukaj svojo podružnico, dobro napreduje. Napis ima tudi v slovenskem jeziku, namreč: »Menjalnica«. »Mlekarska zveza« v Ljubljani je otvorila tukaj svojo podružnico. Napis ima tudi v slovenskem jeziku. Priporočamo jo Slovencem, ki obiščejo to sezono gradeško kopališče.

Politični pregled.

Državni zbor.

Poslanska zbornica je v sredo končala razpravo o drugem čitanju službene pragmatike za državne uslužbence. Predloga je bila nato vsprejeta in na vrsto je prišla brambena predloga.

Govorili so razni govorniki. Velike stranke so po svojih govornikih izjavile, da bodo glasovale za brambeno reformo.

V četrtek je bila končana splošna razprava o brambeni predlogi.

Včeraj je poslanska zbornica prešla v špecialno debato. Socialni demokratje so sicer predlagali, naj se špecialna debata odloži, kateri predlog pa ni bil vsprejet, bil je pa vsprejet prehod v špecialno debato z 268 proti 95 glasovom. Nato so soc. demokratje predlagali, naj bi se razdelila razprava v sedem skupin. Pa tudi ta predlog je bil odklonjen in sklenilo se je razdeliti razpravo v štiri skupine.

Danes ima zbornica zopet sejo, ki je pričela že ob 10. uri predpoldne. — Ravnotako bode imela zbornica tudi v pondeljek sejo, vsled česar se je nadejati, da bodo brambene predloge že v sredi prihodnjega tedna rešene. Cesar, ki je imel odpotovati dne 26. t. m. v Ischl, je svoje potovanje odložil, dokler ne bodo brambene predloge rešene tudi v gosposki zbornici, katerim podeli potem svoje najvišje potrjenje.

Rekrutni kontingent za Ogrsko.

Brambni odsek ogrske poslanske zbornice je v četrtek soglasno odobril rekrutni kontingent za l. 1912. Ogrska

Hrvaško-slovenski klub.

Hrvaško-slovenski klub je zboroval v četrtek popoldne pod predsedstvom svojega načelnika dr. Šusteršiča. Seje sta se udeležila tudi poslanca razpuščenega hrvatskega sabora D. Horvat in Cezar Akačić kot odposlanca vrhovne uprave Stranke Prava. Predmet veljavnega posvetovanja bile so razmere na Hrvaškem. Po temeljiti debati je klub storil soglasne sklepe, ki pa se ne objavijo. — Nato je poslanec Spinčić interpeliral radi torkovega govora posl. dr. Žitnika, ki je glasom poročil dunajskih listov baje označil trijalizem kot »monstrum«. Načelnik dr. Šusteršič predvsem konstatira, da je govoril poslanec Žitnik samo za svojo osebo, ne pa v imenu kluba. Če bi pa res govoril o trijalizmu tako, kakor so poročali dunajski listi, potem misli načelnik, da lahko konstatira, da so vsi ostali člani Hrvaško - slovenskega kluba drugega mnenja in da stoji celi klub kot tak na stališču hrvaškega državnega prava. Poslanec dr. Žitnik pojasni potem ob roki stenografičnega zapisnika, da je bil izveček govora v dunajskih listih nepopoln in potvorjen in da je tendenca njegovih izvajanj bila ravno nasprotna oni, kakor so jo označili — izpustivši važne odstavke — dunajski listi. — Klub je vzel ta pojasnila na znanje, na kar se je — po rešitvi manj pomembnih tekočih zadev — seja zaključila.

Jednotni »Češki klub« razbit.

Ker je večina jednotnega »Češkega kluba« sklenila, da bode glasovala za brambene predloge, so iz kluba izstopili češki radikali in pa 6 poslancev Massaryk - Stranskyjeve skupine. Za brambene predloge bode glasovalo 42 čeških poslancev.

Cuvaj pojde?

Listi poročajo, da bode v kratkem kraljevi komisar Cuvaj odstavljen in da se poveri uprava Hrvaške nekemu generalu, ki bode objednem tudi poveljnik XIII. vojnega kora. Ta general bi bil baje iml. Borojevič.

Davek na avtomobile.

Davčni odsek je včeraj nadaljeval razpravo o davku na avtomobile. Sklenili so predlagati zbornici, da se obdavčijo kolesa s priklopljenim vozom s 15 kronami, električni vozovi s 150 K, drugi avtomobili pa s temeljno takso 60 K, ki se poviša pri vsaki konjski moči pri avtomobilih do 10 konjskih moči za 4 krone.

Domače in razne vesti.

Odlikovanje. Nj. Veličanstvo cesar je podelil preč. g. dr. Hilariju Zorn, profesorju veronauka na tukajšnji višji realki, naslov šolskega svetnika. — Čestitamo!

C. kr. okrajni šolski nadzornik g. dr. Pavlin nastopi svojo novo službo dne 1. avgusta t. l.

»Goriška Zveza« ima na razpolago še turšice. Cena ji je za kvintal 21 K 50 vin. in sicer za člane »Zveze«.

»Sokolstvo« propada prav očitno, kakor je to razvidno iz poročila o sokolskem izletu v Št. Andrežu dne 12. maja t. l. v »Sokolskem praporju«. — Tam beremo te le, zares bridke besede: »Tu bi pa bilo opaziti (glede telovadbe namreč), da društvo kakor Solkan ni sposobno postaviti niti enega telovadca, da se Kanal, Šempas, Kobarid niso niti udeležili, Volčjadraga ni postavila niti telovadca. Zadovoljila ni niti Gorica, niti Podgora.« — Človek se res mora vprašati, kaj tedaj delajo vsa ta telovadna društva o katerih se bere po »Soči« take glorijske. Telovadijo ne, ker sicer bi vendar kateri kaj znal. Morda lovijo slepe miši, ali igrajo »koko« ali bijejo svinjko? Če nas bo tako sokolstvo osrečevalo, potem res ne vemo, kam še lahko pridemo. In s takimi »močmi« hočejo sedaj v Prago? Doma, doma, pa na drog, altro che Praga. — Sicer kluba, kot smo jih imeli, ni več.

»Sok, prapor« toži, da ni od nobenega društva došlo »Župi« predpisanih 10% dohodkov kot prispevek za praški izlet. Res, tužna sokolska majka, sokolstvo pa še trikrat slabейše!

Še nekaj glede evharističnega kongresa na Dunaju. — Pisali smo: »Kdor plača pristopnino 2 K, bo imel pristop k vsem prireditvam kongresa enega dne, ki si ga on poljubno določi«. Nekateri so si to tako razlagali, kakor da lahko potem ostanejo na Dunaju vse dni, le k shodom v cerkvi sv. Štefana da je bodo smeli. Toda tudi prenočišče bo za take preskrbljeno le za en dan, ki ga morajo določiti. Druge ugodnosti, n. pr. znižane cene na železnicah, ostanejo seveda za vse dni. Kdor se hoče torej udeležiti shoda, naj plača vsaj 6 K pristopnine.

Mestne volitve v Gorici ustavljene. Te dni se je razširila po mestu vest, da so ustavljene volilne priprave za volitve v mestno starešinstvo. Vsakemu se mora zdeti čudno, kako je prišla vlada do tega odločnega in nenavadnega koraka. Hud poper je to za vladajočo stranko pri magistratu. Hoteli so imeti volitve lepo po domače v šolskih počitnicah, ko odpotuje veliko število po večini nasprotnih volilcev iz mesta na letovišče. Vladin sklep nam bo pa prav umljiv, ako primerjamo razpis mestnih volitev s točko mestnega statuta, kateri določa volilno postopanje.

§ 37. mestnega statuta vsebuje sledeče:

O vseh volilnih upravičencih v občini se sestavijo volilni imeniki, za vsak volilni razred posebej ter se razgrnejo na primernem kraju najmanj skozi štiri tedne pred volitvijo vsakomur na vpogled. Razgrnitev teh imenikov se naznani po javnih oglasih in po obvestilih na hišne posestnike, da jih izreče strankam. — V oglasih se določi tudi na osem dni omejena doba za vlaganje ugovorov. Mestno starešinstvo razsoja o pravočasno vloženi ugovorih najkasneje tekom šestih dni ter izvrši takoj popravke, katere je spoznalo za dopustne. Osem dni pred volitvijo se ne sme izvršiti v imenikih nobene premembe več.

Volitve so pa bile razpisane na sledeči način: V smislu § 37. mestnega statuta se naznanja, da so volilni imeniki za nadomestne volitve razpoloženi na vpogled v mestnem uradu skozi 14 dni od 9. tek. nadalje, ob delavnikih od 9.—12. dop. in 4.—6. pop., ob nedeljah in praznikih od 9.—11. dop. Reklamacije je vložiti pri municipiju tekom osmih dni od 16. tek. nadalje.

Prekoalpska avtomobilna tekma. V sredo so se peljali skozi naše mesto avtomobili, ki so se udeležili vže naznanjene prekoalpske avtomobilne tekme. Bilo jih je nekaj nad 70. Prvi je dospel v Gorico ob 2 urah 28 min. in za njim so se vrstili drugi v raznih presledkih skoro do 6. ure zvečer. Na ulicah, po katerih so vozili avtomobili, se je nabralo vse polno radovednega ljudstva. V Trstu je dospel prvi avtomobil ob 3 urah 14 min. popoldne. V Trstu so bili prišleci slovesno sprejeti na zato okusno okinčanem prostoru. V sprejema so se udeležili namestnik princ Hohenlohe, vojaški poveljnik, tržaški župan in mnogo drugih odličnih gospodov. V četrtak je bil počitek. Avtomobilisti so napravili več izletov po morju. Včeraj se je tekma nadaljevala po Istri do Pulja potem nazaj preko Pazina, preko Učke, Opatije, St. Petra do Ljubljane. Na tem potu se je dogodila grozna nesreča, o kateri poročamo na drugem mestu. V Ljubljani se je imel vršiti slovesen sprejem, ki se je pa zaradi omenjene grozne nesreče opustil.

GROZNA NESREČA PRI PKREKOALPSKI AVTOMOBILNI TEKMI.

Na prekoalpski avtomobilni vožnji je včeraj pri Štefanijinem zavetišču na Učki ponesrečil avtomobil lastnika tovarne C. A. Fischerja iz Charlottenburga, ker se je zlomila sprednja zmet. Vsled tega je avtomobil z tako silo trčil ob neko ob strani ceste nahajajočo se skalo, da so z njega zleteli omenjeni Fischer in njegova soproga ter huzarski ritmojster Waitzel. Zakonska Fischer sta z glavami tako močno priletela v skalovje, da sta ostala na licu mesta že po malo minutah mrtva. Rit-

mojster Waitzel je bil sicer znatno poškodovan, pa vendar ne nevarno. Šofer je postal nepoškodovan. Takoj po nesreči je dospel na lice mesta avtomobil opatijske rešilne družbe z okrajnim glavarjem baronom Schmied Zabierowom, okrajnim zdravnikom dr. Koporičem ter zdravnikom dr. Landrom in dr. Groyerjem. Trupli ponesrečencev so najprej prepeljali v Veprinac, od koder jih prepeljejo potem v Berolin. Fischer je 40 let star, njegova soproga pa 35. Imela sta tri otroke, dva sinova in jedno hčerko, stare od 10 do 16 let. — Fischer je bil lekarnar in lastnik velike tovarne za kemikalije.

Častniki ponesrečili. Minulo nedeljo so se zanočili v Vugovi restavraciji pri Sv. Luciji nekateri častniki ogerškega polka, ki je nastanjen v Tolminu. Okoli 1. ure popoldne so se z žardiniero podali proti Tolminu. Zunaj je padal dež in noč je bila še precej viharja. Na nekem kraju med Sv. Lucijo in Tolminom pa so se baje konji splašili in nakrat se je žardiniera zvrnila. Pri padcu so se vsi še precej poškodovali. Kočijaž vojak je hudo ranjen na licu, ki mu je bilo prebito; polkovni zdravnik se je tudi močno poškodoval, enako en nadporočnik in en praporščak. Poroča se, da se je imel odpeljati še en stotnik z njimi, ki pa je slučajno ostal čez noč pri Sv. Luciji in se tako izognil nesreči.

Aretaciji. Po Kanalskem se je te dni razširila med ljudstvom vest, da je nek Anton Ipavec iz Ročinja, ki je znan kot človek, ki ni vedno pri čisti pameti, ponujal komu 50 K, naj napade avtomobil št. 64, v katerem se je vozil nadvojvoda Josip Ferdinand o priliki avtomobilske tekme, ki se je vršila minule dni. Nekemu drugemu možu pa da je ponujal za to 100 K. Vsled tega je bil Ipavec aretiran in priveden v goriške zapore. — Včeraj pa je bil pripeljan v goriške zapore tudi vpokojeni vikar preč. g. Jožef Kadenaro, sedaj stanujoč na Srednjem. Govori se, da je bil aretiran vsled neke Ipavčeve izjave.

Razstava slik k Sienkiewiczem delom se otvori v četrtek. Kakor je dossegla ta razstava po drugih mestih po-

polen uspeh, tako ga bo gotovo tudi pri nas v Gorici. Kedó ne pozna slavnih romanov poljskega pisatelja Sienkiewicza, kdo še ni čital njegovega »Potopa«, »Križarjev« ali čudovitih zgodb gospoda Zaglobe in drugih slavnih poljskih osebnosti. Originalne slike k ilustracijam teh romanov bodo od četrta dalje razstavljene v dvorani »Trgovskega Doma« in gotovo ni v Gorici zavednega Slovenca, ki bi zamudil obiskati to zanimivo razstavo.

Poročna obravnava, ki se je imela vršiti prihodnji ponedeljek proti odgovornemu uredniku »Soče«, g. Kavčiču, vsled tožbe g. Kremžarja zaradi razžaljenja časti potom tiska, je bila danes preklicana.

Goriška banka. Sestavil se je v Gorici pripravljalni odbor, ki namerava ustanoviti novo banko pod imenom »Goriška banka«. Deleži bodo po 500 K jeden.

Vodstvo obrtne nadaljevalne šole v Solkanu vabi prijatelje obrtnih nadaljevalnih šol, obrtne mojstre, pomočnike in trgovce h sklepu šolskega leta dne 30. junija t. l. ob 11. uri predp. v šolskem poslopju, in k razstavi letnih izdelkov, ki se otvori po sklepu ter ostane odprta do 5. ure pop.

Cena letošnjemu krompirju. Včeraj in predvčerajšnjim so prodajali kmetje krompir po 14 kron kvintal. Največ ga je nabavila »Gospodarska zadruga« v Vrtojbi.

Vojaški nabor. K naboru se je predstavilo dne 20. t. m. 36 mladeničev, od katerih je bilo 9 potrjenih.

Izvozni trg. Včeraj so prodali na izvoznem trgu 1 kv. jabolk po 26 K; 10 kv. hrušk po 36 K; 8 kv. breskev po 120 K; 100 kv. črešenj po 54 K; 5 kv. grozdja sv. Ivana po 34 K; 3 kv. ribezna po 78 K; 30 kg. jagod po 140 K; 60 kv. fižola v stročju po 34 K; 40 kv. graha po 30 K; 3 kv. šparglijev po 56 K in 90 kv. krompirja po 17 K.

POZOR! Jutri vsi k »Šolskodomski« veselici v Central v Gorici. Začetek ob 5. uri pop. Goriški Slovenci, podpirajte »Šolski Dom«!

Mehanika duševnega delovanja.

Predno se poslovimo od Seidlovega spisa, moramo si ogledati še nekatere točke v tej famozni publikaciji.

Misleča snov je protislovje in kdor jo trdi, kaže, da niti oddaleč ni videl filozofije. Anatom Henle pravi glede tega: »Samo v enem oziru se duševno delovanje bistveno loči od delovanja čutov. Čutni živec (Sinnesnerv) more opravljati v istem trenutku le eno funkcijo. Točka mreznice (Netzhaut), na katero pada rudeča luč, ne more čutiti obenem plave luči, živčno vlakno (Nervenfaser) ne more čutiti glasov močno in šibko. V duši pa ste lahko dve taki nasprotji obenem, če hočemo, da ju lahko primerjamo. Sodbe: postaja svetlejše, se ne more izreči, če nima misleče bitje obojih občutkov v sebi.« Prof. Seidl naj nam torej pojasni to! Tudi Wundt trdi, da si življenskih pojavov

brez delovanja duševnih sil v naravi, ne moremo razlagati.

Enako Du Bois Raymond: Ueber die Grenzen des Naturerkennens, Leipzig 1882, p. 26—27 in 34—37. »Gibanje more prevzročiti le gibanje ali pa se spremeni v potencialno energijo. Ta more zopet prevzročiti le gibanje ali statično ravnotežje. Znesek energije je vedno enak. Več kakor določata postava, se v vidnem svetu ne more zgoditi, tudi manj ne, mehanični vzrok se porabi popolnoma v mehaničen učinek. Duševni pojavi v možganih, ki spremljajo snovne, so za naš razum brez zadostnega vzroka . . . da je popolnoma nemogoče višje duševne pojave razlagati iz mehanike možganskih atomov, tega mi ni treba razlagati.« To naj si Seidl zapomni, in naj ne stika po Vogtu, kateri uči, da so misli možganom to, kar je žolč jetrom ali scalcica obistim. Seidl piše: »Če oko vidi zid, vidi energijo svetlobnega gibanja, ako uho sliši glasove, občuti zvočno gibanje, torej zopet le neko obliko energije . . . Kemijske preosnove so možganom vir du-

ševne energije.« Temu nasproti povdarjamo, da človek svoje lastne misli lahko naredi predmet svojemu premišljevanju, to bi pa po naukih prof. Seidla ne bilo mogoče, kajti kedaj je oko videlo svoje lastno videnje in uho slišalo svoje slišanje?

Kemijske in mehanične energije hrane so se preobrazile v duševno energijo; to gre po Seidlu prav enostavno. Poglejte uro, saj ni oddaleč tako popoln mehanizem kakor so človeški možgani, in vendar nam meri čas, torej abstraktnost. Po našem mnenju je vendar le človek, ki meri abstraktnost s pomočjo ure. Če bi človek ne imel pojma časa, bi mu ura nič drugega ne merila kakor daljavo od ene številke na uri do druge, človek je, ki abstrahira.

Seidl piše dalje: »Iz zemlje jemljejo rudarji neznatno rudo; v topilnici priteče iz nje kovina; iz kosa kovine napravijo tehniki kolesa, navore, vzmeti itd. ter jih sestavijo primerno. Pred seboj imamo sedaj čudovit mehanizem: recimo uro, ki je sposobna, da nam meri in kaže čas. Mehanizem ure nam rabi k

temu, da meri abstraktnost, ki jo imenujemo čas. Take sposobnosti bi nihče ne pričakoval tedaj, ko je vsa snov ure bila še kepa neznatne sirove rude.

Prav tako je druga snov, ako je iz nje narejen neizmerno čudovito sestavljeni mehanizem možganov, sposobna, da proizvaja energije, ki so v njeni prvotni sirovi obliki le spale.« Vse dobro, če je ura čudovit mehanizem, so možgani v resnici neizmerno čudovit mehanizem. Toda sposobnost meriti čas je sirovi rudi viil človek, ki je uro sestavil, brez človeka bi se bila ona kepa rude spremenila le v kako drugo kemično spojino, nikdar ne v uro; oni neizmerno čudovit mehanizem možganov ima po Seidlu sposobnost meriti abstraktnost sam od sebe, je torej nekaka ura, ki je sama se naredila.

Seidl je svoj umotvor izdal tudi v posebni brošuri, da pridejo njegovi nauki med ljudi. Prav, bo občinstva vsaj videlo, komu izroča v vzgojo svojo mladino.

Vsem gospodinjam
toplo priporočamo

KOLINSKO CIKORISO

— edino pristni, po kakovosti nedosegljivi slovenski izdelek. —

— v korist —
obmejnim slovincem.

Podružnica

„Ljubljanske kreditne banke“

v GORICI

Delniška glavnica K 8.000.000.

Centrala v Ljubljani.

— Rezervni zaklad K 800.000. —

Odpri lekarni. Od 23. do 30. t. m. bodeta imeli ponočno službo lekarni: Liberi-Tromba.

Dekliška šola »Elizabetišča« v **Tomaju** priredi dne 27., 29. 30. junija na domačem dvorišču ob 4. uri popoldne veliko predstavo. Vstopnina: Sedeži I. 1 K, II. 60 v. Preplačila se hvaležno sprejemajo v korist »Elizabetišča«. — Vspored: I. Pozdrav, govori Marica Pečot. II. Pesem. »Pozdrav«. III. »Luknja v namiznem prtu«. Šaloigra v enem dejanju. IV. Pesem. »Poletna«. V. »Marijini otroci«. Igrokaz v petih dejanjih. VII. Živa slika. VIII. Po dovršenem vsopredu sledi šalivo srečkanje.

Rodoljube na Krasu in drugod opozarjamo na to prireditve. Znano je, da je ta šolski zavod uzoren in vse podpore vreden, ki nam je vzgojil že lepo vrsto deklet v takem duhu, da se mora vsak pošten Slovenec tega veseliti. — Priporočamo torej, da posetijo rodoljubi v obilnem številu te prireditve!

Nesreča pri delu. V sredo je železniški stroj na tuk. postaji drž. železnice tako hudo zadel ob železniškega delavca Franceta Petriča iz Solkana ter ga tako hudo poškodoval, da so ga morali prepeljati v tuk. bolnišnico usmiljenih bratov. Petrič je sicer težko ranjen, vendar upajo, da ga ohranijo pri življenju.

Razpis natečaja. Razpisuje se natečaj za mesto strokovnega učitelja na slovenskem oddelku deželne kmetijske šole.

Prosilci morajo s pričevali o dovršenih študijah dokazati, da so znano in strokovno zadostno izobraženi.

Prosilci naj vložijo pravilno opremljene prošnje pri vložnem zapisniku do 20. julija 1912.

Vsa potrebna pojasnila se dajejo v uradih deželnega odbora.

Strašen umor v Trebčah. V Trebčah se je izvršil v sredo strašen umor. Karol Hrovatin, p. d. Žižmanov, nečak pokojnega župnika pri sv. Jakobu v Trstu, je umoril z nožem kuharico pok. župnika, Katro Kristan. Katri Kirstan je zapustil namreč pok. župnik Hrovatin dosmrtni užitek svojega še precejšnjega imetja. Ona je živela pri Hrovatinovih p. d. Žižmanovih v Trebčah, ki bi postali po njeni smrti dediči omenjenega imetja. Hrovatinovim pa se je že zdaj huda godila in potrebovali so denarja. Iskali so ga in obljubljen jim je bil tudi baje pod pogojem, če bi bila Katra Kristan porokinja. Ker je pa odklonila poroštvo, jo je župnikov nečak Karol Hrovatin umoril z nožem. Karol Hrovatin se je po izvršenem umoru sam predstavil pravici.

Oddaja kolodvorske restavracije na postaji Herpelje-Kozina. Na postaji Herpelje - Kozina se odda z 10. septembrom 1912 kolodvorska restavracija. Tozadavne ponudbe so poslati do 10. julija 1912 do 11. ure dopoldne na c. kr. ravnateljstvo državne železnice v Trstu.

Okrajna bolniška blagajna bode imela začeti z dnem 24. t. m. uradne ure vsaki dan razun nedelje od 8. ure zjutraj do 2. pop. Blagajniški oddelek bo odprt od 8. zj. do 1 pop. Zdravstveni oddelek od 8.—2. in od 3.—5. Ob nedeljah in praznikih bo zdravstveni oddelek

odprt od 9. do 10. ure predp. Ta urnik velja le za poletje in jesen.

Razredna loterija. Načrt za novo razredno loterijo v Avstriji je sedaj objavljen. Najmanjši vložek znaša 4 krone, t. j. ena desetinka srečke. Cela srečka stane pri vseh razredih 40 kron. V prvem razredu je največji dobiček 60.000 kron, v petem pa 700.000 K. Kakor je razvidno iz vladne predloge bo dvignjenih od 80.000 srečk približno polovico v vseh petih srečkanjih.

Nameravan atentat na avstrijskega prestolonaslednika. Ko se je v četrtek odpeljal prestolonaslednik iz Iglave, kjer je bil gost grofa Harracha, v Konopišt, je policija aretirala več mladih ljudi, ki so prišli iz Holanske in so imeli očitno namen, uprizoriti atentat na prestolonaslednika.

Papež je prisostvoval v sredo kinematografski predstavi, v kateri se je kazalo blagoslovljenje novega zvonika sv. Marka v Benetkah. Papež je z velikim zanimanjem sledil predstavi.

Strela ubila dve kobil. V četrtek je ubila strela posestniku Francu Dinacu iz Domžal na Kranjskem, ko je šel ž njimi po seno, dve kobil, ki sta bili vredni 1500 kron.

Pijančevanje v Italiji. V Italiji se izda na leto za alkoholne pijače 176 milijonov lir. Kaj pomeni ta številka, nam še lepše pokaže primera z drugimi izdatki, za žito (moko) 612 milij., za olje 440 milij., za turšico 252 milij., za kavo 59 in sladkor 53 milij. lir na leto. Torej se na leto več zapije kakor zaje in izda za duševno izobrazbo ljudstva.

Učenjak iznajditelj Markoni odločen katoličan. Italijan Markoni, iznajditelj brezžičnega brzojava, ki se sedaj nahaja v New Yorku v Ameriki, da napravi brezžično zvezo med Ameriko in Jazonsko, je pri neki priliki navdušeno povdaril, da ima brezžični brzojav svoj znak v katoliški cerkvi, ki družni milijone in milijone ljudi na celi zemlji v najožji duševni stik. Ta odkrita izpoved velikega izumitelja o katoliški veri je napravila na vse mogočen vtis.

Ženska volilna pravica na Italijanskem. V Italiji dobe ženske občinsko volilno pravico v teh-le mejah: Zahteva se starost 25 let, dovršena šestrazredna šola oziroma drugi razred kake srednje šole; oziralo se bo le na ženske, ki so kot uradnice nastavljene v javnih upravah. —

Čez noč zamore obogateti, kdor kupi turško srečko v korist »Slovenski Straži« in ž njo pri žrebanju dne 1. avgusta t. l. zadene glavni dobiček 400.000 frankov. Mesečni obrok znaša samo 4 K 75 vin. Vsak naročnik dobi eno srečko v korist revnim otrokom z glavnim dobitkom v vrednosti 5000 kron zastoni. Pojasnila daje za Slovensko Stražo g. Valentin Urbančič, Ljubljana.

IZBIRA je lahka, kajti kakovost odloča. — Slast pravega zagrebškega »**Francka**«, njegova jakost in krasna barva usposablja ta izdelek najboljšim kavinim dodatkom, kateri bode tudi Vas trajno zadovoljil.

Naznanilo.

Slav. občinstvu uljudno naznanjam, da sem prevzel zastopstvo in zalogo moke valjčnega mlina

VINKO MAJDIČ IZ KRANJA.

Priporočam se slav. občinstvu za obilna naročila in zagotavljam točno in solidno postrežbo.

Spoštovanjem udani

PETER GRUDEN,

Izdajatelj in odgovorni urednik Anton Bavčar.

Nanut & Bregant

aut. stavbena tvrdka v Gorici
ulica Adelaide Ristori šte. 5.

Se priporoča p. n. občinstvu za vsa stavbena dela kakor tudi za izdelovanje vsakovrstnih načrtov, proračunov ter kolavdacij po najnižjih cenah.

Strogo solidna zlatenine in najstarejša do srebrnine ter mača tvrdka optičnih predmetov

Jakob Šuligoj,
urar c. kr. državnih železnic in
M M zapriseženi sodni cenilec M M
GORICA,
Gosposka ulica št. 25.

Srečke v korist »Slovenski straži« prinese obmejnim Slovencem pomoč, naročnikom v srečnem slučaju bogastvo. Nihče naj ne zamudi žrebanja turških srečk dne 1. avgusta t. l., pri katerem bo vzdignjen glavni dobiček čistih 400.000 zlatih frankov. Vsak naročnik dobi eno srečko v korist revnim otrokom z glavnim dobitkom v vrednosti 5000 kron zastoni. — Pojasnila daje za Slovensko Stražo g. Valentin Urbančič, Ljubljana.

Trgovsko - obrtna zadruga v Gorici
registrovana zadruga z neomejenim jamstvom
vabi svoje p. n. gg. člane na

IZVENREDNI OBČNI ZBOR,

ki se vrši

v nedeljo, dne 30. junija t. l. ob 10. uri predpoludne
v zadruglnih prostorih.

Dnevni red:

Razdružba zadruge.

Ker občni zbor, sklican na dan 16. t. m. radi prepiche vdeležbe ni bil sklepčen, bo sklepal drugi občni zbor dne 30. t. m. o razdružbi (likvidaciji) zadruge veljavno brez ozira na zastopane deleže.

V Gorici, dne 16. junija 1912.

Načelstvo in nadzorstvo.

Edina zaloga najboljših sesalk za gnojnice navadnih in raztezajočih od 3—480 m. Cene od 50—80 K. Razprsilnike vsake vrste od 4—12 K.

Pinter & Lenard

v Gorici, Raštelj šte. 7—9.

Lekarnarja A. THIERRY-jev BALZAM.

Edino pristen z zeleno nuno kot varstveno znamko.

Postavno zajamčeno.

Vsaka potvoritev, ponarejenj in vsak prekup drugega balzama s prevrtljivimi znamkami se kazensko-sodnijsko zasleduje in strogo kaznuje. — Ta balzam je dobrega učinka pri vseh boleznih na dihalu, pri kašlju, pljuvanju, hripavosti, katarju v žrelu, bolečinah v prsih, boleznih na pljučah, posebno pri influenci, zelončnih boleznih, vnetju jeter in vranice, slabi prebavi, telesnem zaporu, zobe bolu in ustnih boleznih, trganju udov, opeklinah, pri izpuščajih itd. itd. 12/2 ali 6/1 ali 1 vel. posebna steklenica K 5-60.

Lekarnarja THIERRY - jevo edino pristno **MAZILO IZ VRTNICE**

je zanesljivo zdravilo za rane, ščirjevce (ture), poškodbe, vnetja, abscese, odstrani vse nečiste v telo vrinile se reči in stori, da so bolesterne operacije nepotrebne. Zdravi tudi pri zastarelih ranah itd. 2 škallji staneta K 3-60.

Kupi se: Lekarna pri angelju varuhu, Adolf Thierry v Pregradu pri Rogatcu.

Dobi se skoro v vseh lekarnah. Na debelo pa v medicinskih

Tiska »Narodna Tiskarna« (odgov. L. Lukežič.)